“ANAMA SÖZ VERDİYİM KİMİ YÜKSƏKLƏRƏ UCALDIM!”

İnsanın həyatda nə qədər yox, necə yaşadığı yadda qalır. Həyat nə qədər uzun olsa da, yenə qısadır. Ömrünün 50 ilini ləyaqətlə və hər dəqiqəsini baş ucaldıcı əməlləri ilə yaşayan Sabit Qasım oğlu Abbasəliyev Gürcüstan Respublikasının Marneuli rayonunun Quşçu kəndində sadə fəhlə ailəsində anadan olmuşdur. Onun istedadı məktəbə getdiyi ilk gündən özünü göstərirmiş, əla qiymətlərlə oxuyaraq bütün yaşıdlarına nümunə olurmuş.

Böyük əmim Qəndəli Qasım oğlu Abbasəliyev həmişə mənə atam və əmim haqda danışardı. Çünki mən hələ çox kiçik yaşlarında olanda atam faciəvi surətdə həyatdan vaxtsız köçmüşdü. Mənə həmişə Sabit əmimi misal çəkərdi, onun uşaqlıq illərindən danışardı, mən də çox həvəslə qulaq asardım.

Əmim Sabit orta məktəbdə oxuyanda, axşamlar qoyun sürüsü otlaqdan qayıdanda kənddə heç kim sürünü çox olduğundan saya bilmirmiş, əmim elə sayarmış ki, heç vaxt yanılmazmış. Bir gün ondan soruşurlar ki, sən sürünü necə sayırsan? O da cavab verir ki, burada heç bir çətinlik yoxdur, mən qoyunları on-on götürürəm.

Sabit Abbasəliyev 12 may 1932-ci ildə ulu Borçalının Sarvan (indiki Marneuli) rayonunun Quşçu kəndində anadan olmuşdur. 1958-ci ildə M.Əzizbəyov adına Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutunu bitirdikdən sonra həmin təhsil müəssisəsində institutun komsomol komitəsinin katibi vəzifəsində çalışmış, 1960-cı ildə Bakı Şəhər Komsomol Komitəsinə ikinci katibi seçilmişdir.

1962-ci ildən 1964-cü ilə qədər Sabit Abbasəliyev Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsində təlimatçı işləmiş, 1964-cü ildə Bakı Neftayırma zavodunun Partiya Komitəsinin katibi seçilmişdir. 1965-ci ildə Azərbaycan KP MK-nın Neft və Kimya Sənayesi Şöbəsinin müdir müavini vəzifəsinə irəli çəkilmişdir.

1971-ci ildə Sabit Abbasəliyevin qabiliyyətini, savadını, müsbət iş keyfiyyətlərini nəzərə alan Azərbaycan Kommunist Partiyası MK-nın birinci katibi, ulu öndərimiz Heydər Əliyev ona böyük etimad göstərmiş, Sumqayıt şəhər Partiya Komitəsinin birinci katibi vəzifəsinə göndərmişdir. Onun fəaliyyəti illərində şəhər tikinti meydanına çevrilmiş, abadlıq işləri geniş vüsət almış, yeni səhiyyə və təhsil ocaqları, ticarət mərkəzləri tikilmiş, şəhər sakinlərinin mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması istiqamətində xeyli işlər görülmüşdür. Təbii ki, Sabit Abbasəliyevin yorulmaz fəaliyyəti, təşkilatçılıq bacarığı, vətənpərvərliyi və milli düşüncə tərzinin yüksək olması respublika rəhbərliyinin diqqətindən kənarda qalmadı.

1974-cü ildə o, daha məsul vəzifəyə — Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsinə rəis təyin edildi. 1979-cu ildə Sabit Abbasəliyev daha yüksək vəzifəyə Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti sədrinin müavini, Dövlət Plan Komitəsinin sədri vəzifəsinə təyin edilmişdir. S.Abbasəliyevin dövlət xadimi kimi istedadı və təşkilatçılıq qabiliyyəti Azərbaycan SSR Dövlət Plan Komitəsinin sədri vəzifəsində çalışdığı dövrlərdə özünü daha qabarıq göstərmiş, burada mütəxəssislərin işini respublikada həlli vacib olan xalq təsərrüfatı problemlərinə yönəldə bilmişdir.

Azərbaycanın ictimai-siyasi xadimləri sırasında milli təəssübkeşliyi, həmin adsanı ilə tanınan Sabit Abbasəliyevin vətən qarşısında xidmətlərinin layiqli mükafatı kimi ulu öndərimiz Heydər Əliyev onun “Qırmızı Əmək Bayrağı” ordeni və “Xalqlar Dostluğu” ordeni ilə təltif olunması barədə SSRİ hökuməti qarşısında məsələ qaldırmış və buna nail olmuşdur. Sabit Abbasəliyevin keçdiyi şərəfli həyat yolu bugünkü və gələcək nəsillər üçün sözün həqiqi mənasında nümunə ola bilər. O, qısa ömür yolu keçməsinə baxmayaraq, həyatının ən önəmli illərini Azərbaycanın çiçəklənməsinə, güclənməsinə, iqtisadi potensialının artmasına həsr etmiş, Heydər Əliyevin sədaqətli silahdaşı olmuşdur. Onun bütün fəaliyyətində, mənəviyyatında vətənpərvərlik ruhu, xalqına, dövlətçiliyə sədaqət hissi səciyyəvi olmuşdur.

Azərbaycan KP MK-nın üzvü, Azərbaycan SSR Ali Sovetinin deputatı, Azərbaycan SSR Nazirlər Soveti sədrinin müavini, Dövlət Plan Komitəsinin sədri kimi məsul vəzifələrdə işləmiş, ictimai-siyasi xadim Sabit Qasım oğlu Abbasəliyevin həyat yolu gələcək nəsillərə örnəkdir.

Nənəm qonşu kənddən olduğuna görə, bir dəfə əmim beşinci sinifdə oxuduğu vaxtlarda nənəmlə onun atası evindən qayıdırmışlar. Hava artıq qaralırmış və o kəndlə bu kəndin arasındakı qalanın ətəyi ilə gəlirlərmiş. Nənəm görür ki, lap yaxında üç canavar üzü bu tərəfə gəlir, o, çox qorxsa da, özünü o yerə qoymayıb əmimin əlindən bərk-bərk yapışır, canavarlar onları görməyərək bir addımlıqdan yanlarından keçib gedirlər. Əgər görsəydilər, Allah bilir nələr olardı. Artıq evə çatanda nənəm deyir ki, canavarla az qala üz-üzə gələcəydik. Əmim, “mən də gördüm, üç dənə idi, amma sən qorxmayasan deyə səsimi çıxarmadım” deyir. Nənəmi ağlamaq tutur və deyir, mən səsimi çıxarmadım ki, Sabit qorxmasın, o da məni düşünüb ki, anam qorxmasın. O yaşda uşağın anasını düşünməsi və səsini çıxarmaması, hətta qaçmaması çox qəribədir.

Gecələr lampa işığında dərs oxuyanda anası Fiyzə xanım “oğlum, gözlərini korlama, sabah oxuyarsan” deyəndə, o həmişə deyərmiş: “Yox, ana, mən oxumalıyam, çox oxumalıyam, o göydəki ulduzları görürsən, ora ucalmalıyam” deyərmiş. O, ucaldı, anasına söz verdiyi kimi, ulduzlara ucaldı, amma anası bunu görmədi. O, həmişə övladlarına da “siz də yaxşı oxuyun, mən anama söz verdim və sözümə əməl etdim” deyərdi.

İbtidai təhsilini doğma kəndi olan Quşçu kəndində başa vurduqdan sonra səkkizinci sinfi qonşu kənd olan Ağməmmədli kəndində bitirib və tam orta təhsilini Qaçağan kəndində tamamlayıb. Qarşısına qoyduğu məqsədinə çatmaq üçün, ali təhsil almağa Azərbaycan Respublikasının paytaxtı Bakı şəhərinə gəlir.

Sabit əmim ildə ən azı iki dəfə kəndə gələrmiş, atamın QAZ-21 markalı maşını ilə dağlara, yaylaqlara qalxarlarmış, yeyib-içib, uşaqlıq illərini xatırlayarlarmış. Hər dəfə Sabit əmimin kəndə gəlməsi toy-bayrama çevrilərmiş. Bir dəfə xəbər gəldi ki, əmim ailəsi ilə birlikdə, həyat yoldaşı Dilarə, övladları Azad və İlhamla kəndə gəlirlər. Əmimin sevdiyi xörəkləri bişirdilər. Bənövşə bibim əmimin gəlməyinə çox sevinirdi, bir tərəfdən də deyirdi, heyif ki, çox qala bilmir. O, iş ilə əlaqədar tez qayıdırdı, fəsəli, xəngəl onun ən çox xoşladığı yeməklər idi, hətta fəsəli bişirməyi həyat yoldaşı Dilarə xanıma da öyrətmişdi.

Sabit Abbasəliyev Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutuna daxil olur və öz ümidlərini gerçəkləşdirməyə başlayır. Həmin vaxt doğma əmisi oğlu Vəkil də M.F.Axundov adına Rus dili və Ədəbiyyatı İnstitutuna daxil olur və birlikdə bir-birinə arxa-dayaq olub oxuyurlar. Xalası oğlu Həmid Abbasov da Azərbaycan Neft və Kimya İnstitutuna daxil olur, hər üçü ali təhsillərini başa vurur və nəhayət məqsədlərinə çatırlar.

Sabit Abbasəliyevin qəlbində, ürəyində həmişə yarımçıq qalan bir arzusu olur. Ali təhsil almaq, böyük qardaşlarının, Qəndəli və Qaranın qarşısına çıxmaq, anasını sevindirmək. Mən arzularıma çatdım, sizin ümidlərinizi doğrultdum demək arzusu yarımçıq qalır. Heyif ki, bu günümü anama göstərə bilmədim deyir.

Artıq Sabit Abbasəliyevin həyatında yeni qapıların açılması vaxtı gəlir, o ailə qurmağa qərar verir və həmişə həzin-həzin xatırladığı, ali məktəb illərindən yadında qalan Dilarə xanım barədə fikirləşir. Qərara gəlir ki, bir daha onu görsün və harada axtaracağını isə bilmir. Həyat möcüzələrlə doludur. İş ilə əlaqədar Neft-kimya zavoduna gedir, Dilarə xanımı orada görür və gözlərinə inanmır. O, axırıncı kursda oxuyarkən, Dilarə xanım birinci kursa daxil olur və onu institutda görür, xatirəsində qalır, ən doğrusunu desək, qəlbində qalır. Yollar ayrılır, amma yaddaşında həmişə saxlayır. Keçmişdə bir institutda oxuduqlarını bəhanə edib onu ilk görüşə dəvət edir və hər şey onun istədiyi kimi olur. Ailə qururlar, iki övladları dünyaya gəlir. Azad və İlham. Hər şey çox gözəl idi.

Sabit Abbasəliyev, qayğıkeş rəhbər və bacarıqlı təşkilatçı olduğu kimi, gözəl həyat yoldaşı və çox mükəmməl ata idi. Hər şey çox gözəl gedir, günlər vərəq-vərəq sayılır. Həyatın günü-gündən gözəlləşdiyi bir zamanda heç kimin inanmayacağı acı bir xəbər yaz ayının, yaz ətri gələn günlərinə yayılır.

23 may 1982-ci ildə səhər-səhər xoşa gəlməyən bu hadisə—Azərbaycanın fəxri olan Sabit Qasım oğlu Abbasəliyevin ürəyinin dayanması xəbəri yayıldı. Heç kim inanmırdı. On iki gün bundan qabaq 50 illik yubileyini qeyd etmişdi. Sabit Abbasəliyevin öldüyünə heç kim inanmasa da, bu xəbərin doğru olduğu təsdiqini tapdı, hər kəs yas içindəydi.

Sabit Abbasəliyevin həyat yoldaşı Dilarə xanım o qədər iradəli, qeyrətli və möhkəm düşüncəli idi ki, o bir an durdu və dedi: Sabit ölməyib, onun iki oğlu var. Azad və İlham. Böyük oğlu Azad atasının yolu ilə gedir. Dövlət Statistika Komitəsində çalışır, kiçik oğlu İlham başqa sənət seçib.

Dövlət qəzetləri onun haqqında dövlət və hökumət rəhbərlərinin adından nekroloq çap elədilər. Sabit Qasım oğlu Abbasəliyevin cənazəsi Birinci Fəxri Xiyabanda dəfn edildi.

Görkəmli dövlət xadimi, xalqının istəkli və qeyrətli oğlu Sabit Qasım oğlu Abbasəliyevin parlaq xatirəsi onu tanıyanların qəlbində əbədi olaraq yaşayacaqdır.

Fiyzə ABBASƏLİYEVA,
Dövlət Statistika Komitəsinin sənaye və tikinti sektorunda aparıcı məsləhətçi.